

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto... \$6.00
Za pol leta... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sunday
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 89. — STEV. 89.

NEW YORK, MONDAY, APRIL 17, 1922. — PONDELJEK, 17. APRILA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

POLOŽAJ V PREMOGARSKI STAVKI

GLASI SE, DA SKUŠAJO DOSEČI PREMOGARJI KRAJEVNE DOGOVORE. — LEWIS PROTI INFOMACIJAM, KATERE NET RAZPRAV V INDIANAPOLISU. — KABIJE BAJE DOBIL DAUGHERTYJAL O STAVKI.

Washington, D. C., 15. aprila — Ko je zapustil Belo hišo po konferenci s predsednikom Hardingom, je rekel generalni pravnik Daugherty, da je dobil utis da se vrše sedaj ugodne in krajne konference med lokalnimi unijami premogarjev ter delodajalev v bituminoznih premogovnih poljih. Namginil je, da je dobil ta utis na svojem zadnje potovanju v Indianapolis, kjer je skušal dognati, v koliki meri bila vlada upravičena zasedovati premogarje in delodajalec radi kršenja Shermanove protitrusne postave.

Uradniki v Beli hiši so pozneje na kratko razpravljali o premogarskem položaju ter namignili da bo imela vlada v bodočnosti najbrž predlog, katere bo predložila nasprotuočima si strankama. Dostavilo se je, da nista predsednik Harding in njegova administracija za enkrat vznemirjena radi položaja, ki se je razvil v zvezi s premogarsko stavko. Izvajalo se je, da ni cena premoga poskočila in da se ni dosedaj že razburilo razpoloženja prizadetih strank. Predsednik je še vedno mnenja, da bo posegla administracija vmes le v slučaju, če bi postal položaj tak, da bi bil ogrožen vsled njega dobrobit naroda.

Springfield, Ill., 15. aprila — V svojem komentarju gleda ugotovila general, pravnik Daugherty, izdanega v Washingtonu, da se vrše krajne in uvodne konference med delodajaleci in premogarji, je izjavil predsednik United Mine Workers of America, Lewis, na svojem tukajnem domu, na povsem pozitiven način, da se ne vrše nikake take konference.

— Recite v mojem imenu, — je rekel, — da se ne vrše nikake take konference in da se tudi ne namerava sklicati jih.

Montreal, Canada, 13. aprila — General John Pershing, načelnik generalnega štaba ameriške armade ter poveljnik ameriške ekspedicijske armade v Franciji, je obiskal Montreal dne 12. maja, da sprejme naslov častnega doktorja na McGill vseučilšču.

MONTREAL BO POČASTIL PERSHINGA.

Montreal, Canada, 13. aprila — General John Pershing, načelnik generalnega štaba ameriške armade ter poveljnik ameriške ekspedicijske armade v Franciji, je obiskal Montreal dne 12. maja, da sprejme naslov častnega doktorja na McGill vseučilšču.

POŽAR V ZNANEM TOKLJSKEM HOTELU.

Tokio, Japonska, 16. aprila — Danes je do tal pogorel "Imperial Hotel", v katerem so se vstavali povečani evropski turisti. Pri tej priliki se je smrtno ponesečil grški trgovec Millaresi.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

ne potom naše banke izvršuje po nizki ceni, zanesljivo in hitro.
Včeraj se bilo naše cene sledote:

Jugoslavija:
Kazino na naših pošteh in izplačuje "Kr. poštal čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$ 1.30	1,000 kron	\$ 3.80
400 kron	\$ 1.70	10,000 kron	\$37.00
500 kron	\$ 2.10		

Glasom naredbe ministra za pošte in telegraf v Jugoslaviji sedaj mogoče sam nakazati snežni potom pošte edino v dinariju; za vsake štiri krene bo izplačana en dinar; razmerje med dinarjem in krom estano torej nelprimenljivo.

Italija in zasedeno ozemlje:

Kazino na naših pošteh in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 3.20	500 lir	\$28.50
100 lir	\$ 6.00	1000 lir	\$57.00
300 lir	\$17.40		

Nemčka Avstrija:

Kazino na naših pošteh in izplačuje "Adriatische Bank" v Dunaju.

Radi velikanskih razlik v tečaju izplačujemo sedaj v Avstriji naše ameriške dolarme. Naša pristojbina za vsake posamezne nakazile do \$10. — znača 60 centov; od \$10. — do \$50. — po \$1. —; da se voja naščina po 2 centi od dolarma.

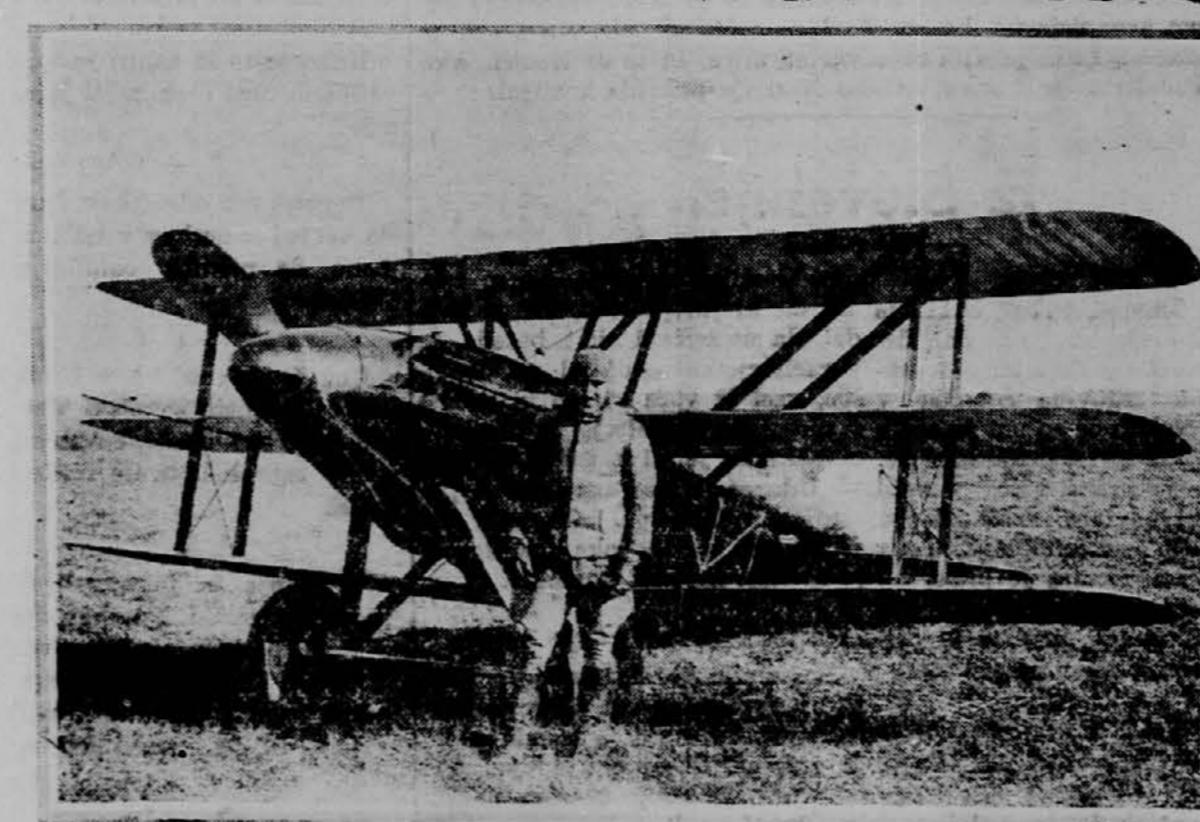
Pri istimi pogojih izstavljamo tudi dolar-čete in podljemo ameriške dolarme v Jugoslavijo in v Italijo.

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menjaj se večkrat nepravilno; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančno eno vnaprej. Mi računamo po eni istega dan kot nam posamezni denar druge v roki.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenim podružnicam zajedno izvadimo ugodne pogaje, ki bodo velika koristi za ene, ki se še niso bodo posluževali naše banke.

Daner nam je podali najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York
(Advertisement)

SVETOVNI REKORD.

Dne 30. aprila se bodo vrstile pri Garden City, L. I. tekme za prvenstvo v zrakoplovstvu. Vsi domnevajo, da bo zmagal aeroplán, ki ga vidite na sliki. To je Curtissov izdelek, katerega motor proizvaja 420 konjskih sil. Aeroplán bo vodil Bert Acosta, ki ga vidite na sliki.

SENATOR BORAH IN GEN. SEMENOV

Senator Borah zahteva uvedbo postopanja radi umora proti svibskemu generalu Semenovu.

Washington, D. C., 15. aprila — Senator Borah, načelnik senatnega komiteja za vzgojo in delo je brzojavil danes popoldne o-krajnem pravniku Haywardu iz New Yorka ter ga vprašal, če je mogoče najti kako pot, s pomočjo katere bi se naperilo proti generalu Semenovu, kozaškemu voditelju v Sibiriji, obožbo radi umora ameriških vojakov. Senator Borah je izjavil, da ima na razpolago dokaze proti generalu ter da gre le za vprašanje jurisdikcije, katero bo treba preiskati. Brzjavka, poslana okrajnemu pravniku se glasi:

— Ali je kakšna možna pot, s pomočjo katere bi se moglo generala Semenova, ki se nahaja sedaj v Ludlov ječi, napraviti odgovornim za umor ameriških vojakov? Dokazi proti njemu izgledajo zelo jasni.

Govoreč o naporih, da se dvigne proti Semenovu obožbo radi umora, je rekel senator Borah: — Če je kakšna pot, kako napraviti ga odgovornim v tej deželi drugod, hočem to storiti.

Senator Borah je danes zvezčkal odgovora od polkovnika Haywardsa, čeprav je domneval da bo okrajni pravnik morda potreboval nekaj časa, da se informira o tozadnem položaju.

Važni točki v današnjem razvoju afere Semenova sta bili brzjavka senatorja Boraha ter pozivnica na naslov Bakhmeteva, ruskega poslanika, naj nastopi pred senatnim komitejem za delo in vzgojo.

Izdaja pozivnice na kakega poslanika je brez primere v diplomatskih zgodovini Združenih držav, a senator Borah je mnenja, da je vladna Kerenščka, katero je zastopal Bakhmetev, že davno padla in da ni v Rusiji nobene vlade, katero bi priznaval ameriški državni departmément, vsled česar tudi ni Bakhmetev upravljen do imunitete, katere je druga zagotovljena vsem diplomatičnim zastopnikom inozemskih držav, priznanih od ameriške vlade.

LENIN SE BO PODVRETEL OPERACIJI.

London, Anglija, 16. aprila — Profesor Borhardt je odpotoval v Rusijo, da bo operiral Nikolajem Lenina. Časopisje pravi, da ima še sedaj v ramenu kroglo, katero je izstrelila vanj leta 1918 anarhistinja Dora Kaplan.

IZJAVA LEWISA.

Springfield, Ill., 15. aprila — Potem ko je odklonil vsako odgovornost od strani premogarjev za toleznik, ki tarejo upremgarsko industrijo, je rekel John L. Lewis predsednik United Mine Workers of America, da ne bodo premogarji kompromitirali principijev, ki so na tehnici v tej veliki

— Delodajalec sanja o tem, da se bodo spustili premogarji v Stevilne konference, vendar katerih bi se oslabila moč organiziranega nastopa, a v tem se grdo motijo, — je rekel.

ZAVEZNKI IN ANATOLSKA VLADA.

Carigrad, Turčija, 15. aprila — Zavezniški visoki komisarji so poslali danes v Agoro poslanico, v odgovor na poziv Jusef Kemala beja, načionalističnega ministra za zunanje zadeve, z ozirom na pogoj premirja, katere so sestavili zavezniški v Parizu. Poslanica pravi, da ne morejo zavezniški privoliti v neposredno izpravnitev Anatolije, kot zahtevajo to turški nacionalisti. Grška vlada, — se glasi v poslanici, — bi gotovo zavrnila svoje privoljenje v toče pred otvorenjem mirovnih pogodb, — Če je krasen čas in noben ni našel svojega nasprotnika tako črnim in regatnim kot se ga je slikato.

V to so vključena tudi poslopja

po včerajnem zasedenju Four Courts od strani ustašev, se bili

danes redne čete proste irske države nastanjene v številnih javnih in privatnih poslopijih.

V to so vključena tudi poslopja

po pomolih, ki obvladujejo brzjavne dohodek k mestu in kaže

so ustaški tehdni, ki pričel krožiti v diplomatskih krogih vest,

da namerava angleški ministri

predsednik preživeti Velikonočne počitnice v Rimu ter ob tej pri-

liki obiskati papeža in italijanskega kralja.

Lord Birchinhead, angleški vi-

soki komisar, se nahaja tukaj,

navedno na počitnice, vendar

pa se domneva, da bo v nasled-

njenem tehdnu zastopal ministarskega

predsednika na več kot eni kon-

fenci.

STRAJKARJI TOŽIJO ZA OD-

SKODNINO.

Newport, Ky., 16. aprila — Tu-

kajšnji jeklarji, ki so se vdeležili

jeklarske stavke, tožijo polkov-

nika miliških čet, za \$30,000 od-

skodnine. Newport je bilo nad-

dvajset let unijsko mesto. Naen-

krat so se na jeklarski magnatje

izrekli za "open shop" ter izpri-

vatevajoči delavce. Tanki se sedaj pa

natujajo po mestu.

Pojava se je, da je angleški

ministrski predsednik, ki hoče

dozeti ter se čimprej vrniti

domov, enostavno prijet bika

za rogo ter naprosil vsled

tega sestanek razširil.

Bolj vredno pa je, da bodo Ne-

erlandi nadalje zavlačevali svoj

definitivni odgovor in da bo mogo-

če odgovor za nedolžen čas.

Italijani pa so med tem časom

najbrž prepricali Ruse, da si Ru-

se dozeli.

naše potnike bo spremljal naš za-

stopnik skozi iz New Yorka do

Ljubljane oziroma Zagreba,

ter bo vse potrebno poskrbljeno,

da bodo potovali kolikor mogoče

udobno, da bodo sami zase, ter da

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenian Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" Izaja vsaki dan izvzemelj nedelj v praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko Za New York za celo leto 67.00
In Canada 66.00 za pol leta 33.50
Za pol leta 63.00 Za Inozemstvo za celo leto 67.00
Za četrt leta 61.50 za pol leta 33.50G L A S N A R O D A
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

Dopisni krov podpisa in osebnosti se ne prihodijo. Denar naj se blagovoli po-
slati po Money Order. Pri spremembah kraja naročnikov prosimo, da se nam
tudi prejšnje bivališča nasnam, da hitrejšo najdemo naslovnika.G L A S N A R O D A
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

SPLOŠNA RAZORANOST.

Premogarji so zastavkali, ker so delodajaleci kršili sklenjeni kontrakt ter se niso hoteli pravočasno pogajati z delaveci glede nove plačilne lestvice.

Delaveci so moralni ali zastavkati ali pa sprejeti nižje meze, katere so hoteli uveljavljati delodajaleci.

Delaveci so si izbrali stavko, ki traja sedaj že več kot dva tedna.

Ali bodo uspešni v tej stavki? Ali se bo delodajalec posrečilo zlomiti hrbitiče organizaciji premogarjev, nakar bodo delali za ceno, katero bodo hoteli plačati baroni?

To so vprašanja, na katera je težko odgovoriti v sedanjem trenutku, a če pomislimo, kaj se godi v delavskih vrstah ali prazaprav v vrstah njih voditeljev, moramo priznati z žalostjo, da imajo premogarji le bore malo upanja na uspeh in to radi ameriških delavskih voditeljev samih.

Ko je izbruhnila premogarska stavka, je objavil papa Gompers, predsednik American Federation of Labor, da bo celokupno ameriško delavstvo, združeno v njegovi organizaciji, "moralno" in "financialno" podpiralo pravične zahteve premogarjev.

Kaj pomenja ta moralna podpora, je znano vsakemu vratetu, ki črka po strehah.

Papa Gompers so čudne vrste mož. Nočejo, da bi stali vsi delaveci skupaj, to je vsi ljudje, ki si morajo služiti svojim vsakdanji kruhu s tem, da prodajajo podjetnikom moč svojih udov ali svoje znanje.

Nočejo, da bi ameriško delavstvo kot tako, v najširšem smislu besede, vstanovilo svojo politično stranko, kajti po njih mnenju ne spada politika v delavsko gibanje, ki je po njih nazorih zgolj "materijalna" gibanje, gibanje za izboljšanje delavskih plač.

Če bi se zgodilo kaj takega, bi bilo tudi konec slavne nekaterih "delavskih" voditeljev, kajti glavna nalog obstoje sedaj v tem, da prodajajo delavske glasove pri volitvah sedaj republikanem, sedaj demokratom, ki vsi obljubljajo, da bodo delovali na korist delavstva, a pozabijo na svoje obljube takoj, ko pridejo v kongres.

Pred par dnevi se je vršil v Chicagu sestanek voditeljev in na tem sestanku je označil Gompers Fosterja, voditelja v zadnji jeklarski stavki, "rdečkarjem", ker se zavzema za to, da bo ameriški delaveci strnili svoje vrste ter vstanovili eno veliko unijo, ki naj bi obsegala vse panoge dela. Torej mož je "rdečkar" zato, ker je za enotno delavsko fronto. Ali si morete misliti večjo hinavščino?

Premogarski baroni v West Virginiji importirajo oborožene bandite in te bandite vozijo na lice mesta unijski železničarji, da bodo čimpreje na mestu ter pričeli streljati na mirne stavkarje.

Isto velja tudi glede vseh drugih panog organizirane dela.

Dokler se ne bodo združili delaveci Amerike v enotno falango, dokler ne bodo pokazali svoje organizirane, enotne in disciplinirane moči pri volitvah in dokler ne bodo imeli svojih lastnih zastopnikov v kongresu in državnih zakonodajah, — toliko časa bodo, vsa njih prizadevanja, da se uspešno postavijo po robu kapitalističnim izkoriscevaleem, povsem neuspešna, in vsaka posamezna stavka, makar še tako dobro organizirana, bi imela za posledico še večjo bedo delavecev ter še večje zatiranje od strani izkoriscevalev dela.

To je jasno kot amen v očenasi, tudi papatu Gompersu, ki pa tega noče priznati niti samemu sebi, kaj še svojim vernim pristašem.

Nemčija ogroža svetovni mir.

Bivši vojni minister Andre Lefevre je imel v francoski zbornici velezaničav povor na nemških pripravah za bodočo vojno. Med drugim je izjavil:

Nemci ne morejo javno delati in težkih topov, a njihova naročila se lahko izvrši v inozemstvu. Nemčija pa more izdelovati zalkopnice za puške brez vsake kontrole. Poesben tip nemške strojnice lahko odda na minuto dvatisoč strelov. Nemčija je ustavila avtomobilsko transportno družbo, kjer so uslužbeni sami bivši oficirji. Bivši polki imajo še vedno svoje vojašnice, kjer se zbirajo večkrat na leto. Kdor ne pride, se mora opraviti. Za časa ustaje v Gojenji Šleziji je imel nemški general v najkrajšem času nad 100.000

prostovoljev na razpolago. Moštvo državne brambe tvorijo samo biviši podčastniki.

Vsa ta dejstva dokazujojo potrebo, da mora biti Francija vedno pripravljena. V vseh poraženih uržavah je moral bojija nego v zmogovitih državah. Samo poražen narod more zeleti vojno. (Medklieci: Klub temu je zmogovit Nemčija zakrivila svetovno vojno!)

Lepega dne bo državni kaneciar Wirth položil svoje karte na mizo in rekel: — Hočete denar? Frider je vzemite si ga! Da je zmagala Nemčija, bi že davnio prišla po svoj denar.

Osemnajstmesecna vojaška služba ne zadostuje. Absolutno potrebna je dveletna vojaška služba. Osemnajstmesecna vojaška služba se bo lahko uvedla šele potem, ko bo pripravljena armada male antante, predvsem Poljske, Romunije, Češkoslovaške in Jugoslavije. Šele tedaj, ko se bo zgodilo to in bodo francoski čete na novo organizirani, bo zagotovljen svetovni mir. Na svetu je samo en narod, ki se pretivi svetovnemu miru, in to so Nemci. Ako ne prisilimo Nemčije k miru, nas bo Nemčija prisilila k vojni.

Iz Slovenije.

Ni imel sreče.

tep. Gostilničar se je zmanj trule France Omerza, rodom iz Mirne dil, da bi jih pomuril. Ko je uveči na Dolenskem, je že dalj ča- del, da ne opravi nič z besedo, je na nameraval opleniti izložbo ma- v razburjenosti odhitel na dy- nufakturne trgovine Stanišić v še, vzel iz voza ročico in udaril Zagrebu. Nekaj noč se mu je zdela z njim Jožeta Halerja iz Kopri- pripravna, da izvrši svojo namero, nice, ki mu je bil najblizjši, po glazplazi se je preko vrtov v veži vi. Udarec je imel usodepolno po- omenjene trgovine, razbil izložbo sledico za Halerja. Otrpnila mu in si naložil šest bal blaga. Toda je namreč desna roka ter izgubil sreče ni imel. Komaj je prišel na je spomin v tudi govorico. cesto, zatolil ga je stražnik in od- veden na policijo. Omerza je pri- znał tatvino. Izročen je sodišču.

Bolnice zaprejo?

"Jutro" piše: Čujemo, da je je privezal Skelj manj v vrv. Pri zdravstveni odsek za Slovenijo navezovanju se je hruška nagui sklenil zapreti javne bolnice v la. Skerlj pa je padel pri tem na Ptuju, Murski Soči, Brežicah in tla ter si zlomil desno roko in se Slovenjem gradu. Vsi bolniki, za poškodoval po glavi,

Radi protinavnega zločina

so zaprli trboveljskega mežnarja in orlovskega voditelja. Župnik bi sicer rad to prikril in pripose- duje, da je mežnar odpovedal v Mariport, v resnici pa se nahaja s svojim sokrivenem v zaporni.

Roparski napad pri Brežicah.

Iz Brežic poročajo: V Dobovi je bil te dni ponoc iz gostilne proti domu v Mihalovec se vnačajajoči posestnik Ivan Jurkas od ne- znanega napadaleca z nožem za- hrbno napaden. Bil je nevarno ranjen, vendar se mu je posrečilo rešiti se z begom. Na begu pa je padel v neko grapo, kjer je oble- dal prihodnjega dne, ko ga je slučajno našla Frančiška Vučaj- nik, ki je slišala njegov klic na- pomč. Jurkas ima preboden pljuča in razne druge poškodbe. Zdrevi se brežički bolnici. Po- greša 4000 krov. Kljub vsestranski poizvedbam se storilec še ni prišel na sled. — Skoraj ob istem času kakor Jurkas je bil v bližini napaden tudi nek Urek iz Obrežja. Posrečilo se mu je utreči napad- alen. — Poroprečevalo pravi, da šteje Dobova 19 hiš in 7 gostiln.

Promocija.

Na Karloški univerzi v Pragi na Češkem je bil promoviran za doktorja vsega zdravilstva g. Danilo Lipnjak, član društva jugoslovenskih akademikov v Mariboru.

Poročil se je

Venč Jakil, velenindustrijalec v Karloveni, z gč. Maco Lončaričevi, hčerko veleposelnika Josipa Lončariča v Skradu.

Smrtna kosa.

V Ljubljani je umrla Josipina Kurnik, soprga redovnika južne zelene. Fortunata Kurnika, mar- liva delavca na narodnem polju.

Visoka starost.

V mariborski hiralnici je umrla 104 leta starica hirkala Ana Novak, rodona iz Murske Sobote. V mladosti je bila služkinja ter je celo svoje življenje pridno delala in skromno živelá.

Zagonetna smrt ženske.

V Mariboru so našli v njenem stanovanju obešeno Elizo Friedričovo, vsled česar se je splošno zdele, da je izvršila samomor. Čez par dni so truplo raztezeli. Obdukcija je bognala, da je bila za- strupljena. Preiskava se nadaljuje.

O železniškem uradniškem pri- pravniku Perkotu iz Maribora še vedno ni nobenega sledu. Vesti, da bi našli njegovo truplo v nekem gozdu pri Limbušu, niso tečne. Še vedno ga iščejo.

70letni starček zgorel.

V Leskovcu je nastal v hiši poselnika Bantiča požar, ki je popolnoma uničil poslopje. 70letni starček Bantič se vsled bolezni ni mogel rešiti in je tako postal žrtva plamenov. Potegnili so ga mrtvega iz razvalin.

Žalostna posledica pijančevanja.

V Planinčevi gostilni v Koprivnici pri Brežicah je popivala večja fantovska družba. Vsled preobilno zavitega alkohola se je med njimi kmalu vnel prepr, ki se je končno razvil v vsestranski pre-

Peter Zgaga

Včeraj je bila Velikočno. Meni in vsakemu je znan njen globok pomen.

Ne le v cerkvenem, tudi v naravoslovnem oziru veliko pomembni. Narava se prebuja in prenavlja. Pričetek novega življenja in novega razdoblja.

Samo nekaj mi ne gre v glavo in bi rádb doblj pojasnila od naših cerkvenih mož v Ameriki.

Kako je to in zakaj je to, da v velikonočnem času zajeti jajca ne- sejo?

Devetdeset odstotkov ljudi je šlo včeraj v cerkev v edinem na- menu, da pokaže ostalim svojo oblike.

Kot že rečeno, bo v Ljubljani meseca avgusta sokolski zlet. Sokoli bi dobro storili, če bi pri tej priliki izgnali iz svoje srede černe vrane.

Streljanje je tako priljubljen port v Ameriki. Posebno ženske se rade poslužujejo revolverjev. Ta Sport povprečjuje dejstvo, da je bila le malokatera ženska kaznovana, ki je ustrežila svojega moža.

Arbuckle bo prišel v New York.

V sprejemnem odboru bo tudi skupina devic, katere se posebno zanimalo za njegove nenavadne metode.

Protestantovski pastorji so za- veli veliko agitacijo, naj se skrije deset božjih zapovedi na pet.

Katere bodo črtili?

Peto, šesto in deveto naj črtajo, na bodo Newyorčani čisto zado- voljni.

• • •

Protestantovski pastorji so za- veli veliko agitacijo, naj se skrije deset božjih zapovedi na pet.

Katere bodo črtili?

Peto, šesto in deveto naj črtajo, na bodo Newyorčani čisto zado- voljni.

• • •

Bivši glavar Reke, Signor Za- nella, je v Ljubljani. Stavljuje v hotel Union.

Protibolješki general Wran- gel je v Belgradu.

Vlada mu je dala na razpolago veliko palačo, na dvori ima svoje zastopnika, stražijo ga pje- rovi lastni vojaki.

Wrangler beseda je povelje. Možak deli tudi odlikovanja med one, ki so mu najbolj vdant.

• • •

V Ameriki je pa drugačna situacija. Kakor hitro je prišel v New York veren Wrangler brate general Semenov, so ga zaprli. On je popolnoma srečen, da je zapri- ţe izpuste na prostoi, ga bodo ljudje finčili.

To bi bilo malenkostno maščevanje za grehe, katere je zakri- vil v Sibiriji.

Jugoslavija pa povzdigne nje- govo stanovsko žlaho v deveta-

kom početku meseca aprila dal- matinsko Primorje, kjer bi ostala okoli 20. V njenem spremstvu bi bili tudi zaročenka kralja prin- cesa Marija in njena sestra Ilaria.

Rumunski kraljevski vladivo- dečki v nekem slavonskem kraju, načelniški predstavniki, spremljani od cele rumun- skih kraljevskih oblasti v Sveti- Štefanu. Rumeni kraljevi so bili resno načelniški predstavniki.

• • •

Maljarske oblasti v Mohaču so arretrično bivšega jugoslovenskega stotnika Gašpariča, ki je bil svoje- časno dodeljen varoždinski in be- grajski garniziji. Gašparič se je po- zabil v Mohač, odložil svojo žarjo in se živahnou udeleževal ju- goslovenske propagande v Moha- ču. Madžarske oblasti mu name- dili 100.000 oseb.</

Požigalec.

FRANCOSKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaborian.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

89

(Nadaljevanje.)

Njegov mladi tovarš se je vedno bolj in bolj razvne. Nada ljeval je:

Ta voda, na katero se tako opirate, je najboljši dokaz ne dolnosti obteženega. Če bi bil požigalec, bi jo bil izilj prav tako hitro kot skusa morilec odpraviti krvave pege iz svoje obleke, ki ga izdaja.

Dobro, — je reklo Magloar ter zopet prikimal.

Kar se tiče drugih obdolžitev, — je nadaljeval Folgat z glasom kot da stoji v sodni dvorani ter nagovarja poroto, — imajo isto težo kot zadnja. Pismo, naslovljeno na gospodinjo Dionizijo, predstavlja po vašem mnenju dokaz, da je bil zločin premišljen in zasnovan vnaprej. Ali bi mogel biti človek v resnicu tako bedast in brez trohice zdravega razuma? Človek naj zasnuje vnaprej zločin ter si ne misli pri tem, da bo obsojen, če ne pripravi ali ubije. Človek zapusti svojo hišo v namenu, da ubije človeka ter nabaše puško z najmanjšim sekancem. Obramba je res lahka, kajti obdolžitve se ne morejo upirati preiskavi.

Tedaj pa je bil Žak na vrsti, da je dal izraza svojemu odobravanju.

To sem zopet in zopet povedal! Galpinu, — je reklo, — a on ne more nikdar ničesar odgovoriti na to. Pri tej točki moramo vstrajati.

Folgat je pričel brskati po papirjih.

Sedaj pa prihajam k zelo važni okolišini, katero bom napisal za glavno vprašanje pri obravnavi, če bo ugodna naši stvari. Vaš služabnik, star Anton, mi je povedal, da je očistil vašo puško na večer pred zločinom.

Veliki Bog, — je vzkljuknil Žak.

Vidim, da znate cenni važnost tega dejstva. Med čiščenjem puške ter časom, ko ste oddali strel, da sežgete pisma, ali ste oddali še kak nadaljnji strel? Če ste storili, ne smete ničesar omeniti o tem. Če pa niste, mora biti ena eev čista in rešeni ste.

Nekaj časa je Žak molčal, kot da se skuša spomniti dejstev. Na to pa je odgovoril:

Mislim, da sem streljal na nekoga zaje v jutru usodepolne, ga dne.

Magloar je izgledal razočaran.

Zopet usoda, — je reklo.

Čakajte, — je vzkljuknil Žak. — Prepričan sem, da sem ubil kunez z enim strelom. Vsled tega sem mogel zamazati le eno eev puško. Če sem se poslužil iste eevi v Valpinsonu, sem rešen. Z dvočinko se človek inštinkтивno posluži vedno desne eevi.

Lier Magloaria je postal temnejše.

Mi ne moremo, — je reklo, — staviti obrambe na tako negotov slučaj, ki bi se v slučaju zmote usodepolno obrnil proti nam. Pri obravnavi, ko bodo pokazali puško, pa jo preiščite, da boste lahko povedali, kako stoji stvar.

Na ta način sta obrazložila svoj načrt obrambe. Ničesar drugača ni ostalo kot izpopolnitvi podrobnosti. S tem sta bila zaposlena, ko je prišel Blanžen ter reklo, da bodo vrata jetnišnice kmalu zaprta.

Še pet minut, moj dragi Blanžen, — je vzkljuknil Žak.

Potegnil je svoja dva zagovornika na stran ter reklo šepetajo:

Prišla mi je misel, o kateri se mi dozdeva, da vam jo moram omeniti. Krofca Klodijez mora strašno trpeti, odkar sem jaz v ječ. Čeprav je mogoče prepričana, da ni pustila za seboj nikakih sledov, ki bi jo izdali, se mora vendar tresti vspriči misli, da bom jaz v samoobrambi prisel z resnico na dan. Vem, da bi vse zankala in vspričo svojega ziajnjega slovesa je tudi uverjena, da bi ji moje obdolžitve ne mogle skodovati. Kljub temu pa se mora batí škandal. Kdo ve, če bi nam mogoče ne nudilo sredstev, da se izognemo obravnavi? Zakaj bi eden izmed vaju gospodov tega ne poskusil?

Gospod Folgat je bil človek hitrih sklepov.

Jaz hočem poskusiti, če mi hočete dati par vrst priporočila. Žak je takoj hledel ter napisal:

Povedal sem vse svojemu zagovorniku, gospodu Folgat. Reši me in prisegam ti večni moč. Ali me boš pustila poginiti, Genovefa, ko vendar veš, da sem nedolžen?

Zak.

Ali je to dosti? — je vprašal ter izročil listek odvetniku.

Da, obljubljam vam, da bom govoril z grofico v teku na slednjem osem in štiridesetih ur.

Blanžen je že postal nestrenjen. Oba odvetnika sta moralna zapustiti hišo. Ko sta šla preko Novega trga, sta zapazita nekoga potujočega muzikanta, kateremu je sledila tropa otrok.

Bil je neke vrste postopek, običen v sunčku, ki ni bila več vrhnja sunčka, a še vedno predolga, da bi bila navadna sunčka. Igral je na slabu vijolino, a njegov glas je bil dober, ko je pel neko znameno lokalno pepevko.

Gospod Folgat je inštinkтивno iskal v svojem žepu par centov, ko je stopil potujoči pevec k njemu, s klobukom v roki, kot da prosi za milost, ter reklo:

Ali me ne poznate?

Odvetnik je stopil korak nazaj.

Vi tukaj! — je reklo.

Da, jaz sam. Prišel sem danes zjutraj ter vas iskal. Videti vas moram zvečer, ob devetih. Pridite in odprite zame majhna vrata v ravnici pri hiši Sandreja.

Nato pa je zopet prijal za svojo vijolino ter nadaljeval s petjem.

Štiriindvajseto poglavje.

Gospod Magloar je bil veliko bolj presečen vspričo tega ne-pričakovane in izvihrednega sestanka kot pa gospod Folgat sam. Kakorhitro ju je potujoči pevec zapustil, je vprašal svojega tovarša:

Ali poznate tega človeka?

Tega človeka? — je odvrnil Folgat. — Ta človek ni nikdo drugi kot agent, katerega sem pridobil zase in o katerem sem že govoril z vami.

Gudar!

Da, Gudar.

In vi ga zlate spoznali?

Mladi odvetnik se je nasmejnil.

Sole potem, ko je pričel govoriti, — je odvrnil. — Gudar, katerega poznam jaz, je visok, suh, brez brade ter nosi svoje lase ostržene kot krtač. Ta pevec pa je majhen, bradat ter nosi dolge lase, ki mu padajo na ramen. Kako bi mogel spoznati svojega človeka v tem potepulu, z violino v roki ter pristno krajevno popveko v ustih?

Tudi Magloar se je nasmejnil, ko je reklo:

Kaj so profesionalni igralci v primeri s temi ljudmi? Tukaj je človek, ki trdi, da je dospel v Sovter šele danes zjutraj, ki pa pozna pokrajino že prav tako dobro kot Trumence sam. Ni se tukaj dvanaštirje ur in že govoril o vrtnih vratah hiše de Šandreja.

To okoliščino lahko pojasnim sedaj, čeprav me je izprava zelo presenetila. Ko sem povedal Gudarju celo povest, sem brez dvojna omenil tudi mala vrtna vrata v zvezi z Mešinetom.

Ko sta govorila tako, sta despela do konca Narodne este. Tam sta se ustavila v Magloar je reklo:

Še eno besedo, predno se ločiva. Ali boste res obiskali grofico Klodijez?

Obljubil sem.

Kaj ji hocete reči?

Tega še ne vem. To je odvisno od tega, kako me bo sprejela.

V kolikor jo poznam jaz, vam bo pokazala vrata, kakorhitro bo prečitala poslanico.

(Dalje prihodnjič.)

Ej, Ljubljana.

Verjemite: Ljubljana je velenje pravljeno, kjerkoli sem se doznamnilo mesto. Marsikdo, ki je videl in spoznal druga, večja, lepša mesta, včasih grdo zabavljali.

Ampak vsakdo se še rad vrača v kajdalo se je kakor v pari ko-peli. O ventilatorju nit sledu. A

bil je krasno in veselo. Vse zavodljivo in srečno. Pa bi jaz ne bil? Naši ljubi so skromni kakor pred sto leti. In program je bil

menda prav zato se tem skromnejši. Skoraj vse te pesni sem poslušal že kot dijači; vse te

žive stike, vsi so solo-nostapi, vse te šale in dovitipi, moj Bog, že moj pokojni ded je se ob njih

smejal in jezil! Zato mi je bilo toplo pri duši, kakor bi se del v družbi dedovi. Trdno sem

overjen, da se čitalnica v Ložu in družtvu v Št. Juriju ne moreta pobahati, da bi imela čestitljivejši vzpored zabavnega večera ka-kor Ljubljana.

Vidite, to je tista simpatična vas v našem mestu. A takoj ji je sledilo mesto, vele-mesto. Par-

iz. Začele so pokati šampanjci in godbu je zasvirala. Pari se se-zavrteli, rajni ded in jaz pa sva-stremila. Včasih smo se vrtili, zdaj se previrajo in verižo. Čisto na-

pravno: kdor preriva in veriži po-dnevi, se noče vrteni zvečer, nego se preriva in veriži dalje. In kdor

ne podnevi, vsaj na pleso ponoči. Izda vedno. Včasih smo plesali

valčke lahko vso noč, a smo od-čiščiško, središče naše kulture, umetnosti, politike in nar. ekono-

mije. Vzdihujemo, kako prokleti-nejsi pes dobra ura, a se ti mo-

dolgočasno mesto je, a likratki zvemo, da je bilo lani 107 jav-

nih plesov, 272 zabav in veselic na-godila vas. Hkrat pa smo nanjo

ponosni: kraljevske mesto je, vse

odčiščiško, središče naše kulture, umetnosti, politike in nar. ekono-

mije. Vzdihujemo, kako prokleti-nejsi pes dobra ura, a se ti mo-

dolgočasno mesto je, a likratki zvemo, da je bilo lani 107 jav-

nih plesov, 272 zabav in veselic na-godila vas. Hkrat pa smo nanjo

ponosni: kraljevske mesto je, vse

odčiščiško, središče naše kulture, umetnosti, politike in nar. ekono-

mije. Vzdihujemo, kako prokleti-nejsi pes dobra ura, a se ti mo-

dolgočasno mesto je, a likratki zvemo, da je bilo lani 107 jav-

nih plesov, 272 zabav in veselic na-godila vas. Hkrat pa smo nanjo

ponosni: kraljevske mesto je, vse

odčiščiško, središče naše kulture, umetnosti, politike in nar. ekono-

mije. Vzdihujemo, kako prokleti-nejsi pes dobra ura, a se ti mo-

dolgočasno mesto je, a likratki zvemo, da je bilo lani 107 jav-

nih plesov, 272 zabav in veselic na-godila vas. Hkrat pa smo nanjo

ponosni: kraljevske mesto je, vse

odčiščiško, središče naše kulture, umetnosti, politike in nar. ekono-

mije. Vzdihujemo, kako prokleti-nejsi pes dobra ura, a se ti mo-

dolgočasno mesto je, a likratki zvemo, da je bilo lani 107 jav-

nih plesov, 272 zabav in veselic na-godila vas. Hkrat pa smo nanjo

ponosni: kraljevske mesto je, vse

odčiščiško, središče naše kulture, umetnosti, politike in nar. ekono-

mije. Vzdihujemo, kako prokleti-nejsi pes dobra ura, a se ti mo-

dolgočasno mesto je, a likratki zvemo, da je bilo lani 107 jav-

nih plesov, 272 zabav in veselic na-godila vas. Hkrat pa smo nanjo

ponosni: kraljevske mesto je, vse

odčiščiško, središče naše kulture, umetnosti, politike in nar. ekono-

mije. Vzdihujemo, kako prokleti-nejsi pes dobra ura, a se ti mo-

dolgočasno mesto je, a likratki zvemo, da je bilo lani 107 jav-

nih plesov, 272 zabav in veselic na-godila vas. Hkrat pa smo nanjo

ponosni: kraljevske mesto je, vse

odčiščiško, središče naše kulture, umetnosti, politike in nar. ekono-

mije. Vzdihujemo, kako prokleti-nejsi pes dobra ura, a se ti mo-

dalgočasno mesto je, a likratki zvemo, da je bilo lani 107 jav-

nih plesov, 272 zabav in veselic na-godila vas. Hkrat pa smo nanjo